Maar voorts ook, dat men den inhoud van de predikatie in zich opgenomen; de verdeeling en den gedachtengang doorzien; de strekking van het geheel en van elk der deelen begrepen, en zoo de preek in zijn macht gekregen hebben moet, door zelf onder haar macht te komen.

Daarvoor nu is bestudeering vóóraf van de predikatie die men lezen zal, onmisbaar.

En hier komen we aan een zeer wonde plek in 't preeklezen.

Van die voorbereiding wordt doorgaans weinig of geen werk gemaakt. In de meeste gevallen is het al veel, als men de preek van te voren eens overleest.

Die slordigheid nu doet zoo ontzaglijk veel schade. De minachting waarin het preeklezen op vele plaatsen geraakte, komt goeddeels voor háár rekening.

En onderwijzer of een predikant zal, zonder voorbereiding, de eenvoudigste preek niet naar behooren voorlezen; laat staan een broeder die zooveel minder geoefend is.

Laat daarom de broederen, die met dit werk belast zijn, zich toch eenige inspanning getroosten om hun gave te oefenen, de gemeente te stichten en haar samenkomsten ook in dit opzicht sierlijk te doen zijn voor Gods aangezicht.

Dat zich vooraf inleven in de predikatie is de hoofdzaak. Alleen zoo kan er gloed en bezieling in het gesproken woord komen. Zelf is men dan niet zoo angstvallig aan het boek gebonden, en kan men nu en dan zijn hoorders aanzien met het bezielende oog.

Buitenland.

Duitschland. De Geref. beweging en de Reformirte Kirchenzeitung.

Verblijdend is het uit de wijze waarop de *Reformirte Kirchenzeitung* geredigeerd is, te zien, dat de Gereformeerde beginselen onder de broeders in Duitschland steeds meer doorwerken.

Wel merken wij op, dat de redactie stukken opneemt, die zoowel vóór als tegen de Gereformeerde leer pleiten. Maar wij vertrouwen dat dit van lieverlede anders worden zal. Het verheugt ons althans, dat, wanneer stukken in genoemd orgaan verschijnen, die tegen de Gereformeerde belijdenis indruischen, er ernstige critiek en tegenspraak op volgt, waarmede de redactie dan instemt.

Het gaat in Duitschland als ten onzent, toen men weder begon te vragen naar de oude paden. Dr. Kuyper zag het goed in, dat tot grondslag voor alle verderen arbeid der gemeente moest worden geleerd welk eene heerlijke belijdenis zij bezit, en daarom begon hij met aan te toonen „dat de genade particulier is", om aldus het hart van de Gereformeerde kerk, de leer van de verkiezing, weer tot eere te brengen. Zoo doet men nu ook in Duitschland. Wij lazen artikel op artikel in de *Ref. Kztg.*, om op den rijken inhoud van de Gereformeerde belijdenis te wijzen. Wij verheugden er ons in, dat Lic. A. Lang daarin eene prediking deed opnemen over de leer der verkiezing, naar aanleiding van Eph. 1 : 3—14, waarin deze opmerkt, dat de leer der eeuwige verkiezing Gods ons door de vaderen is overgeleverd, niet als eene doode bezitting, maar opdat wij er ons in zouden verdiepen tot zegen van onzen tijd.

Behalve dergelijke leerstellige stukken, vinden wij in het Gereformeerde orgaan ook historische studien, o. a. meededeelingen doende over de historie van de Gereformeerde kerken in Oost-Friesland. Dit kan de Gereformeerde beweging in Duitschland zeer bevorderen. Historisch onderzoek naar de wegen die de vaderen bewandelden kan er ook toe leiden, om den toestand waarin thans de Gereformeerde kerken in Duitschland verkeeren, te doen veroordeelen, om daarna wegen te zoeken die de kerken zullen vrij maken van de banden, die haar thans knellen.

Het komt ons voor, dat de broeders in Duitschland ook er toe zullen moeten komen, om critiek uit te oefenen op den huidigen staat der Gereformeerde kerken, naar de beginselen van het Gereformeerd kerkrecht, om daarna te bespreken welke weg moet bewandeld worden om daarin verandering te brengen.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

EEN HERBERGBEZOEK.

X.

De koster zat in dat gezelschap wel wat vreemd rond te kijken, en zijn gezellin niet minder, doch hij wist geduld te oefenen. Gelukkig duurde dit niet lang, wijl de waard, op deze twee gasten minder gesteld, al spoedig vroeg, wat mijnheer bliefde.

Daar nu mijnheer geen jenever of zoo iets bliefde, gaf de kastelein hem niet onduidelijk te verstaan, dat hij dan hier niet terecht was; waarop de koster zei, dat hij kwam om den oud-gediende t' eerst van de ongewenschte gasten zou verlost wezen. Dit echter viel tegen. Want de soldaat, zeer gevleid doordat men hem kwam raadplegen, beloofde „zoo met een" te geven wat hem gevraagd werd, doch ging intusschen voort met zijn verhaal, dat nog al aanhield. Eindelijk kregen de wachtenden hun beurt, en vroeg de koster, of hij ook iets wist van Kees Janszoon Rijpe — zoo heette Geertje's vader — die te Amsterdam had gewoond en dienst had genomen, enz.

„Was 't niet zoo'n lange met een baard?" vroeg de soldaat, die al meer bier had gedronken dan goed was."

„Neen, hij had geen baard," zei de koster.

„Maar die kan hij dan wel aangeschaft hebben," hernam de ander. „Ik heb toch wel den rechten voor. Heb je wel 'reis gehoord van „de dood van Yperen?"

De koster had er nooit van gehoord, maar verscheiden gasten riepen: „Ja. ja!"

„Nu, dan zal ik je zeggen waar dat van daan komt," ging de soldaat voort; „dan weet je meteen wat je weten wilt, vader. Dat Yperen, weet je, is zoo'n stad, daar verweg in 't zuiden van Vlaanderen, en daar lagen nu ook onze manschappen. Maar 't was zoo'n ongezond nest, dat ze der, den een voor den ander na, kwamen te crepeeren 1). Verscheidene evenwel werden al gauw overgeplaatst, als ze er nog maar kort waren, anders waren ze ook om zeep gegaan. En als er dan weer een zoo bij ons kwam — wij lagen verderop oostelijk — en hij zag er zoo wit uit als een doek, van de koorts, dan zeiden we: Daar heb je weer „de dood van Yperen." En nu kan ik je wel zeggen, dat die Rijpe, waar dat je van spreekt, ook in dat Yperen is beland, tenminste der gingen vijf lui uit Amsterdam heen, waar er geen een van is teruggekomen, zoover als ik weet. 'k Heb meen ik dien naam ook wel gehoord. Ik zou hem dus maar uitschrappen, zooals de dokter zei, als hij met de lijst rondging."

Geertje die oplettend geluisterd had, al begreep zij er niet alles van, gaf een schreeuw toen zij die woorden hoorde. Allen keken verbaasd op, en toen het meisje in tranen uitbarstte, en de koster zei: „'t Is haar vader," was er een algemeene deelneming. Een der mannen, meenende dat zij flauw zou vallen, bestelde dadelijk een „hartsterking", te weten een glaasje brandewijn. Doch de koster was zoo wijs daarvoor te bedanken. Toen beproefden de mannen haar te troosten door wat appelen en andere smakelijke dingen te halen, zoodat zij ten slotte haar boezelaar vol had. Doch Geertje deed niet dan schreien, en lette nauwelijks op al wat rondom haar gebeurde. 't Kroegje liep nog voller, er kwam zelfs een heel groepje menschen voor de deur, om te hooren en te zien wat „ongeluk" er gebeurd was. De slimme kastelein, die nu begreep dat de twee gasten, die hij eerst wel had willen weg kijken, toch nog voordeel brachten, riep zijn vrouw, en deze nam toen Geerje meé naar boven en beproefde haar te troosten, terwijl de man beneden de handen vol had om al de nieuwsgierigen te bedienen.

Intusschen zette de soldaat zijn verhaal voort. En de koster hoorde hem nog vertellen, hoe hij en zijn kameraad gepensionneerd waren, wegens hun bekomen wonden, bij een uitval tegen de Franschen, en hoe hij, de spreker, der nog altijd aan labbereerde 2) en zoo meer. De koster echter voelde zich hier alminder op zijn gemak, en verdween om het nieuws thuis te gaan vertellen. Daar verscheen ook Geertje na een poos, thuisgebracht door de „wijnhuisvrouw" zelf, die verklaarde dat het meisje zoo dikwijls mocht terugkomen als zij maar wilde. Ze behoefde dan ook niet in den „drinkwinkel" te zitten, maar mocht gerust boven komen.

De koster, die van deze vriendelijkheid het zijne dacht, bedankte beleefd voor al de moeite, en vroeg wat hij schuldig was. Doch de juffrouw zei: „Niemendal; ik heb het uit liefde voor mijn evenmensch gedaan."

Toen moeder het droef verhaal vernam, was zij even als haar dochter, diep terneer geslagen. Had zij na de laatste brieven van haar man gehoopt, dezen nog eens weder te zien, daarop scheen nu alle kans verdwenen. Wel kon zij zonder groote zorgen leven, maar ten eerste was het in 't Gasthuis nu niet zoo aangenaam, dat zij er bij voorkeur wou blijven, en ten tweede zou Geertje toch niet altijd haar verzorgers tot last kunnen zijn, al verzekerde de koster dat zijn vrouw veel dienst van haar had.

Dit laatste nu was volkomen waar.

Want Geertje verstond het „braayen" in dubbelen zin, en was even goed in staat om in de avondschool als bij de bereiding van den maaltijd te helpen, wat de juffrouw natuurlijk zeer te stade kwam. 't Was gelukkig, dat de school niet veel kunst en wetenschap eischte, en eigenlijk des daags vooral diende om de jeugd voor onheilen te behoeden, thuis of op straat. Geertje toch was op leeren zoowel wat voor zich zelf als wat anderen betreft, minder gesteld, ten minste als 't hoofdwerk betrof, en niet wat met de handen vooral werd verricht.

De juffrouw had er op aangedrongen, dat Geertje, wier ouders Gereformeerd waren, doch die evenals deze weinig van God en Zijn gebod wist, zou beginnen met den Catechismus te leeren, en dan later de catechisatie bezoeken. Geertje echter had daar weinig lust toe. Het boek met den blauwen omslag en de groote Duitsche letters trok haar weinig aan. Wel stond vooraan een groote haan geteekend, als zinnebeeld der naarstigheid en er onder een vers om daartoe aan te sporen, maar noch de haan noch het vers werkten veel uit. Eerst zei Geertje dat zij de Duitsche letter niet kon lezen, en toen de juffrouw haar eindelijk die kunst geleerd had, bleef het toch geweldig sukkelen met de vragen, ook al werden voorloopig de teksten, die bij de antwoorden stonden, nog niet geleerd.

AAN VRAGERS.

Hoe komt men, vraagt „N", aan het gezegde: „Hij is er *bekaaid* afgekomen."

Zekerheid omtrent deze uitdrukking, die in sommiger ooren plat klinkt, durf ik niet geven. Wel weet ik, dat men oudtijds zei „een stad begaden" d. w. z. *vernielen*. Iemand begaden was: hem leelijk toetakelen. Dit *begaden* kon in de spreektaal heel gemakkelijk „begaaien" worden (net als braden „braaien", zijden „zijen") en dan weer be*kaaien*. Zoo zou dan wie er „bekaaid" afkomt, of wie bekaaid uitkomt, er toegetakeld afkomen, er bij verloren hebben, er leelijk aan toe zijn. En dit komt uit.

Maar niet willende er zelf misschien bekaaid afkomen, geef ik dit gaarne voor beter.

HOOGENBIRK.

1) Sterven.
2) Laboreeren d. i. er onder lijden.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Witmarsum, A. S. Schaafsma, te Boornbergum c. a. — Herwijnen G. J. D. Aalders, te Elburg. — Leeuwarden, J. D. van der Munnik, te Barendrecht.

AANGENOMEN: Medemblik, J. Sybrandy, te Mildam. — Schipluiden, J. G. Kunst, cand. te Rotterdam. — Appelscha c. a., P. Koster, te Zegwaart c. a. — Vledder, H. Reiners, cand. te Kampen. — Anna Jacobapolder, F. Bruinsma, te Oldeboorn c. a.

BEDANKT: Zuidland, S. O. Los, te De Lier. — Grand Rapids en Muskegon (N.-A.), M. H. A. van der Valk, cand. te Dantumawoude. — Sneek B, A. G. Honig, te Zeist. — Emmer-Compascuum, P. Koster, te Zegwaart. — Wijckel en Balk, J. G. Kunst, cand. te Rotterdam. — Veenwoudsterwal, G. van Halsema, te Nijeveen. — Blokzijl, J. F Jonkers te Haastrecht.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Knijpe, J. A. Bruins Jr., te Terwispel. — Vlieland, J. H. Meuter, te Kalantsoog. — Kootwijk, J. Olthuis, cand. te Elburg. — Aalsum en Wetsens, H. L. A. Feykes Hz., te Eiland Marken. — Makkum, M. J. Breukenhorst, te Druten. — Eierland, J. A. Gerth van Wijk, te Bennebroek. — Zuid-Beierland, W. Hoeksema, te Achlum. — Poortugaal, A. Groeneveld, te Schellinkhout. — Heteren, B. J. van Heijningen, te Hoogeveen. — 's-Hertogenbosch, C. T. Cramer van Baumgarten, te Blijham. — Heinoo, C. Spoelstra, te 's-Gravenhage. — Veenendaal, G. J. Deur, te Gouda. — Hoogblokland, Heinenoord en Hagestein, M. Jongebreur, cand. te Utrecht. — Bergen op Zoom, G. Loleama, te Boskoop. — Zoutkamp, P. C. A. Douwes Jz., te Zuidwolde. — Goudswaard, M. van Grieken, cand. te Woerden.

AANGENOMEN: Babloniënbroek en Hill, M. Lindeboom, cand. te Oud Beierland. — Wijk aan Zee c. a., H. W. Creutzburg, cand. te Arnhem. — Voorschoten, C. van Wijngaarden, te Kampen. — Middelburg, J. R. Slotemaker de Bruijne, te Beilen. — Paesens en Moddergat J. Jukema, cand. te Oosterbierum. — Wervershoof, E. van den Broek L.Rz., cand. te Brouwershaven.

BEDANKT: Hasselt en Oud Alblas, C. J. Leenmans, te Zetten. — 's-Gravenzande, W. van der Bijtel, te Makkum. — Scherpenisse, J. Homburg, Biervliet. — Sprang, C. Heemskerk, cand. te Leiden. — Gorredijk, H. du Saar, te Lippenhuizen. — Rouveen, B. J. van Heiningen J.Az., te Hoogeveen. — Gastel, J. J. Eigeman, te Meern.

Advertentiën.

Ps. 103.

Zoo het God behaagt hopen den 8sten December mijne zeer beminde Ouders,

REINDER KLEIN
EN
LOLKJE STELLINGWERF
HUNNE

35-jarige Echtvereeniging

TE GEDENKEN.

Hunne dankbare Zoon,
P. R. KLEIN.

Terschelling.

JOHANNES KRAMER & Co.,
DAM 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen **EFFECTEN, diverse LOTEN** en vreemde **COUPONS** Wisselen Gouden, Zilveren **MUNTEN** en vreemde Banknoten. Sluiten **PROLONGATIËN** en **BELEENINGEN.** Nemen gelden à **DEPOSITO** 1/2 pCt. onder prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

NIEUWE UITGAVE.
Verschenen bij W. KIRCHNER, Rozengracht 55, Amsterdam:

HARMONIUMSCHOOL

◆◆◆◆◆ uitgegeven door ◆◆◆◆◆

GOLDSCHMEDING's
Piano- en Orgelhandel. - Amsterdam.

Prijs gebonden f 2.—.

Deze Harmoniumschool is bewerkt naar de beste bronnen en voorzien van vele illustratiën en bijzonderheden op muzikaal gebied. Men vindt er alles in bijeen wat voor de goede bespeling van het orgel noodig is te kennen. De opeenvolgende oefeningen vormen eene geleidelijke overgang van het eenvoudigst begin tot de meest ingewikkelde muzikale moeielijkheden.

Aan deze school werd een album toegevoegd met een keur van voordracht-stukken van de grootste toonkunstenaars, waardoor deze uitgave ook voor de meergevorderden aantrekkelijk wordt. Voorts geeft deze uitgave nog de navolgende bijzonderheden:

1. Een kader met 40 portretten van de grootste musici met data's van geboorte en sterven.
2. Een alphabetische lijst van vreemde uitdrukkingen, in de muziek voorkomende, met hunne verklaring.
3. Een beknopte geschiedenis der orgelbouw met vele interessante illustratiën, o. a. het orgel uit de groote kerk te Haarlem, portret van Sweelink, enz.
4. Aanwijzingen voor registergebruik.
5. Inlichtingen omtrent het onderhoud van het orgel en het herstellen van kleine gebreken.

Alom verkrijgbaar en bij den uitgever

W. KIRCHNER.

☞ **P.S.** ***Voor muziekonderwijzers zijn ter kennismaking met dit werk bijzondere condities gesteld.***

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.

Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 729.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE.

Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

☞ **De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.**

De premie van den **Filippus-kalender** is dit jaar veel grooter dan verwacht was. Ze geeft in stijl en taal van onzen tijd in 432 pag. het kostelijke werk weer van

Prof. POLYANDER,

Overeenstemming en korte verklaring van schijnbaar tegenstrijdige plaatsen der H. S.

Deze professor was tijdens de Synode te Dordrecht 1618—19 een voorstander en vertegenwoordiger der Gereformeerden; en daar hij duidelijk en zakelijk verklaart, is dit werk goed voor leeraren en leden der Kerk.

Bij den Kalender van **75 Ct.** kost de premie slechts **25 Ct.**

Dus de Kalender	met premie. . .	f 1.—
Gebonden als boek	„ „	„ 1.—
	zonder premie. .	„ 0.75
Gewone Kalender met premie. . . .		„ 0.80
„ „ zonder „		„ 0.40
Premie afzonderlijk.		„ 0.70

Bestellingen worden ingewacht.

Namens het Traktaat-Genootschap,
F. P. D'HUIJ.

Middelburg, Nov. 1899.

Bij D. DONNER, te *Leiden*, is verschenen:

TWAALFDE ZESTAL
KERSTLIEDEREN
voor Scholen en Huisgezinnen,
OP BEKENDE WIJZEN,
DOOR
D. VAN WIJCK.
Prijs 3 Cent.

100 Ex. *f* 2.25. 250 Ex. *f* 4.50. 500 Ex. *f* 7.50.
Op aanvrage is een ex. ook van de vorige Zestallen ter kennismaking te bekomen.

GEREFORMEERDE
Zondagsschoolvereeniging
JACHIN.

De Gereformeerde Zondagsschoolvereeniging **JACHIN** dient de Zondagsscholen door het uitgeven van een **Kalender,** prijs 3 Ct., en van eene daarbij behoorende **Toelichting,** prijs 60 Ct. Uitgeefster is de firma

GEZELLE MEERBURG, te *Heusden.*

De Geref. Zondagsschool-vereen. **JACHIN** licht de Besturen der aangesloten Zondagsscholen voor bij 't kiezen van **Feestgeschenken,** door de toezending van eene nauwkeurige en gemotiveerde beoordeeling van **Kerstboekjes** en andere Zondagsschooluitgaven.

De Geref. Zondagsschool-vereeniging
JACHIN
steunt behoeftige Zondagsscholen met **kalenders, kaartjes, tractaatjes en geldelijke bijdragen.**

Het lidmaatschap van de Geref. Zondagsschoolvereen. **JACHIN** verplicht tot eene jaarlijksche contributie van ten minste **50 Ct.** Zondagsscholen, Kerkeraden, Jongelings-vereenigingen, enz., die zich als corporatie bij haar aansluiten, betalen telken jare *f* **3.—.** Men melde zich aan bij den penningmeester, Ds. A. LOOIS, te *Pernis (Z.-H.).*

ALS GIJ IN UW HUIS ZIT.
MEDITATIËN voor het huiselijk saámleven,
DOOR
Dr. A. KUYPER.
Prijs ingenaaid *f* **1.90**; gebonden *f* **2.40.**
NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP
BOEKHANDEL
VOORHEEN
HÖVEKER & WORMSER.
Amsterdam.
Pretoria.

Levensverzekering-Bank „KOSMOS,"
gevestigd te ZEIST (Prov. Utrecht).
Goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 23 Februari 1862.
Directie: Jhr. F. H. VAN DE POLL en Jhr. F. VAN REENEN.
Volteekend Maatschappelijk Kapitaal *f* 1,800,000.—.

Ultimo December 1898 bedroegen:

Het verzekerd kapitaal	*f* **49,819.525.—**
Het waarborgkapitaal	„ **10,066,952.25½**
De uitbetaalde verzekeringen	„ **9,713,122.03½**

(Het **aandeel in de Winst** voor verzekerd n van minstens f 1000.— verzekerd Kapitaal bedroeg over 1898 **10 pCt. der Jaarpremie,** uit te keeren na twee-ja ig bestaan der verzekering).

Verzekeringen van Kapitalen bij overlijden en bij leven.
Gemengde Verzekeringen. Uitzetverzekeringen.
Communieverzekeringen. Studiebeurzen.
Lijfrenten. Pensioenen.

volgens tarieven, welke naar de nieuwste gegevens berekend zijn.

Gunstige voorwaarden voor verblijf in Oost- en West-Indië en Transvaal.

Prospectussen en **Formulieren** kosteloos verkrijgbaar ten Kantore der Maatschappij te *Zeist;* bij Heeren Inspecteurs en Heeren Agenten.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Legaten:

Door Notaris Th. Ruys Gzn. legaat van wijlen Mej. A. Ooms Wed. P. Cordia *f* 100.

Aan Contributiën:

Door Ds. J. A. de Vries te Fijnaart: uit Fijnaart *f* 44; uit Dinteloord *f* 5.50; uit Heiningen *f* 4.50; uit Willemstad *f* 27; samen *f* 81; door den heer A. Pijl Jzn. te Alblasserdam: uit Sliedrecht *f* 21; uit Nieuw Lekkerland *f* 31.50; uit Alblasserdam *f* 72.50; door den heer A. Vingerling te Gouda *f* 98.50; door den heer P. Rupke te Waddinxveen *f* 36; door den heer G. Schimmel te Amerafoort *f* 41.75; door den heer H. T. Lijberse te Arnhem *f* 522.50; door den heer D. Slettenaar Hzn. te Almelo *f* 32.50; door Ds. P. A. Veenhuizen te Workum *f* 19.50; door het Locaal comité te Rotterdam 1e storting *f* 1018; door den heer P. de Visser te Serooskerke *f* 44; door den heer W. H. Massink te Doorn *f* 2.50; door den heer J. Hartkamp te Maassluis uit Rosenburg *f* 18.50; door den heer C. Verhoef te Achttienhoven *f* 74.50; door den heer A. Hey Gzn. te Sluipwijk *f* 3.50; door het Locaal comité te Amsterdam 3e storting *f* 685.54; door den heer A. H. van Lonkhuyzen te Wageningen (1898) *f* 99; door den heer D. J. Zijlstra te Ee *f* 60; door den heer W. v. d. Mark te De Lier *f* 21.50; door den heer M. C. Keulemans te Purmerend *f* 91.50; door den heer P. Vermaat te Benschop *f* 30; door P. J. baron van Heemstra te Hattem *f* 109.50; door Ds. M. J. Dijk te Boxum *f* 59.50; door den heer K. Dingemanse Az. te Grijpskerke *f* 30; door den heer J. Noback te Blokzijl *f* 13.50; door den heer Abr. Maas te Vrouwepolder *f* 14.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit)

Van de Ger. kerk te Rotterdam B *f* 168.85 bij den jaarl. bidstond *f* 75.40, samen *f* 244.25; van idem te Arnemuiden *f* 3.42½; van idem te Domburg *f* 0.92; van idem te Gapinge *f* 0.74; van idem te Grijpskerke *f* 8.41; van idem te Koudekerke *f* 7.31; van idem te St. Laurens *f* 1.65½; van idem te Meliskerke *f* 3.87; van idem te Middelburg A *f* 7.32½; van idem te Middelburg B *f* 5.95; van idem te Middelburg C *f* 19.75½; van idem te Oostkapelle *f* 3.68; van idem te Serooskerke *f* 6.54; van idem te O.- en W. Souburg *f* 7.54½; van idem te Vlissingen A *f* 9.19; van idem te Vlissingen B *f* 4.82½; van idem te Veere *f* 4.16; van idem te Vrouwepolder *f* 4.23½; van idem te Rockanje *f* 1.91; van idem te Oostvoorn *f* 1.85; van idem te Zuidland *f* 8; van idem te Overtoom (halve coll.) *f* 13.47½; van idem te Krabbendijke *f* 3.60; van idem te Berkel (halve coll.) *f* 11.16½; van idem te Charlois *f* 14.28; van idem te Delfshaven *f* 11.15; van idem te Capelle a/d IJsel *f* 11.46½; van idem te Hoek van Holland *f* 5.19; van idem te Hoogvliet *f* 5; van idem te Katendrecht *f* 20.05; van idem te Maasland A *f* 7.25; van idem te Overschie *f* 12.90½; van idem te Oud-Terbregge *f* 2.34; van idem te Pernis *f* 15.61½; van idem te Schiedam B *f* 31.55; van idem te IJselmonde *f* 7.87; van idem te Appingedam *f* 23.30; van idem te Bierum *f* 18.18½; van idem te Delfzijl *f* 21.90; van idem te Garrelsweer *f* 10.53½; van idem te Loppersum *f* 8.02; van idem te Siddeburen *f* 4.25; van idem te Spijk A *f* 23; van idem te Stedum *f* 12.82; van idem te ten Post *f* 11.19½; van idem te Schild *f* 2.75½; van idem te Wester-Embden *f* 5.81½; van idem te Nieuwolda *f* 6.67½; van idem te Wagenborgen *f* 5.41½; van idem te Woldendorp *f* 0.95; van idem te 't Zandt *f* 12.11; van idem te Vlaardingen B *f* 27.42; van idem te Barendrecht *f* 24.90½; van idem te Bolnes *f* 5.17½; van idem te Brussel *f* 25.30; van idem te Dordrecht C *f* 25; van idem te Giessen-Nieuwkerk *f* 1.63½; van idem te Giessen-Oudkerk *f* 5; van idem te 's Gravendeel *f* 8.68; van idem te Heinenoord *f* 7.53; van idem te Molenaarsgraaf c. a. *f* 9.63; van idem te Ottoland *f* 2.90; van idem te Puttershoek *f* 3.70½; van idem te Ridderkerk *f* 3.37½; van idem te Rijsoord *f* 5.76; van idem te Strijen *f* 10.13; van idem te Westmaas *f* 5; van idem te Zwijndrecht *f* 25; van idem te Hattem *f* 20.04; van idem te Doornspijk *f* 4.50; van idem te Putten *f* 6.95; van idem te Elburg *f* 15.16½; van idem te Ermelo *f* 12.14½; van idem te Nunspeet *f* 6.24½; van idem te Harderwijk *f* 18.60; van idem te Ter Neuzen *f* 28.70; van idem te Schoondijke *f* 18.75; van idem te Oostburg *f* 7.68; van idem te Zaamslag B *f* 5; van idem te Axel A *f* 10.19; van idem te Scharendijke *f* 6; van idem te Geersdijk *f* 1.46; van idem te Brouwershaven *f* 4.42. van idem te Wissekerke *f* 1.94½; van idem te Oosterland *f* 3; van idem te Haamstede *f* 6.19½; van idem te Kamperland *f* 7.92½; van idem te Bruinisse *f* 7.96; van idem te Zonnemaire *f* 5; van idem te Zierikzee *f* 13.54½ en *f* 15.04; van idem te Nieuw-Amsterdam *f* 6.66; van idem te Emmen *f* 7.70; van idem te Schoonebeek *f* 11.45; van idem te Coevorden *f* 3.93; van idem te Gees *f* 5.30; van idem te Sleen *f* 5.07; van idem te Nieuw-Dordrecht *f* 2.47; van idem te Schoonoord *f* 1.90; van idem te Aalten *f* 14.60.

Aan Schenkingen:

Door de firma Kerkhoven & Co. van N. N. *f* 100; door den heer Joh. van Loo, te Nijkerk a/d Veluwe, van de Chr. Jongel. Vereen. Spr. 8 : 7b *f* 3; door het Locaal comité te Rotterdam *f* 1, *f* 0.25, gev. in de collecten *f* 5.50, van P. H. W. *f* 1, samen *f* 7.75; door den heer W. H. Massink te Doorn van M. K. *f* 2.60.

Voor de Medische Faculteit:

Door den heer W. v. d. Mark te De Lier *f* 10.

S. J. SEEFAT,
Hilversum. *Penningmeester.*

Boek- en Courantdrukkerij:
DE ROEVER KRÖNER & BAKELS,
Amsterdam.